

Уважаеми колеги,

В сайта <http://www.teacher.bg/Article/Details/66448> е публикуван некоректен отговор на въпроса „Има ли право учител с висше образование, специалност „Начална училищна педагогика“ и квалификация „Начален учител“ със специализация "Физическо възпитание" да провежда спортни дейности в начален етап по чл. 92 ал. 1 от ЗПУО?“

От публикацията не е ясно кой дава отговор, но с изречението „При условие, че имате специализация „физическо възпитание“ може да провеждате спортни дейности“ отговарящият манипулира и подвежда учителската общност и не прави разлика между „специалност“ и „специализация“, както и не познава Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления съгласно Закона за висшето образование.

В чл. 92 ал.3 от ЗПУО е записано „Организирането и провеждането на спортни дейности по ал. 1 се осъществява от педагогически специалисти в областта на физическото възпитание и спорта с професионална квалификация "учител" или "треньор" по даден вид спорт.“

Две са областите, съгласно Класификатора, които определят педагогически специалисти, имащи право да организират и провеждат спортните дейности, и това са:

Шифър 1: Област ПЕДАГОГИЧЕСКИ НАУКИ /Шифър 1.3. Професионално направление ПЕДАГОГИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ

Шифър 7: Област ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СПОРТ/Шифър 7.6 Професионално направление СПОРТ

С дипломите за завършено висше образование по тези две области се присъждат „Професионална квалификация „Учител по Физическо възпитание“ и „Професионална квалификация „треньор по вид спорт“.

Когато се обсъждаше и гласуваше в Комисията по образование въпросният текст от Закона (ал.3) министъра на спорта Кралев докладва/ извадка от стенограмата/:

„МИНИСТЪР КРАСЕН КРАЛЕВ: Благодаря Ви, госпожо председател, за възможността да изразя мотивите на Министерството на младежта и спорта за отстояване на разпоредбите от Закона за предучилищно и училищно образование, а именно организирането и провеждането на третия час по физическо възпитание да се осъществява от педагогически специалисти в областта на физическото възпитание и спорта с професионална квалификация учител или треньор.

Министерството на младежта и спорта изразява категоричната си подкрепа и споделя философията на представения проект на Закон за предучилищното и училищно образование, внесен от госпожа Милена Дамянова и група народни

представители. Необходимостта от разпоредбата на чл. 90, ал. 3 – организирането и провеждането на третия час да се осъществява от педагогически специалисти в областта на физическото възпитание и спорта с професионална квалификация учител и треньор е продиктувана от често срещаната досега практика третият час по физическо възпитание да се провежда от учители без квалификация в областта на физическото възпитание и спорта. В много училища третият час по физическо възпитание и спорт не се провежда като час от общата философия за развитие на двигателната култура при подрастващите, често се използва за допълване на норматива на преподаватели по други специалности.

Министерството на младежта и спорта настоява третият час по физическо възпитание и спорт да се изпълни със съдържание, да се използва за усъвършенстване на придобитите умения по вид спорт или за провеждане на вътрешно училищни първенства. Това не би могло да се осъществява от преподаватели с друга специалност. С провеждането на третия час по физическо възпитание и спорт в този вид не се постигат очакваните резултати. Това води до формално провеждане на третия час и ниска мотивация на учениците за участие в него. Резултат на всичко това е големият процент ученици със свръх тегло и затлъстяване. Цифрите са стряскащи. Около 17 % от учениците са със свръх тегло, 8 % е затлъстяването, около 60 % от подрастващите са с гръбначни изкривявания. При децата от 1 до 4 клас цифрите са още по-големи и положението е още по-тревожно. До момента установихме, че губим битката с компютрите и електронните игри и това е тенденция, която съществува в цяла Европа.

Най-модерната тенденция е привличането на професионални треньори, които да направят тези часове по-атрактивни. Конкретните специалисти могат да разкрият магията и спецификата на спорта, те биха направили часовете по-атрактивни и желани. Тази практика до момента е въведена във Великобритания, Германия, Белгия, Холандия, Швейцария, Австрия и други страни, като за последните две години отчетените резултати са отлични. Примерно, във Великобритания има 3-годишна програма, за която са отпуснати 600 млн. евро за интегриране на професионални треньори в учебния процес. Тази промяна се посреща с много високо обществено одобрение и подкрепа както от родителите, така и от самите учители.

Особено важен е моментът с децата от 1 до 4 клас. Това е времето, в което ние не трябва да прилагаме физическо възпитание, а да поставим основите на физическото образование. Нямаме право да изпуснем децата си в тази възраст, защото после положението е безвъзвратно загубено. Знаем, че от около 2400 училища в България 800 са без физкултурни салони. Това обаче са различни проблеми и не трябва да се смесват. Липсата на физкултурни салони главно в малките

населени места не трябва да е аргумент да загърбят детското здраве и физическото възпитание там, където има подходящи условия за провеждането на спортни занимания.

По повод на липсата на физкултурни салони в момента съвместна работна група на Министерството на образованието и науката и Министерството на младежта и спорта извършва инвентаризация на състоянието на спортната база във всички български училища. Идеята ни е, след като имаме готова пълна картина да предложим на Министерския съвет и парламента мащабна програма в рамките на 5 години за изграждането на физкултурни салони и ремонт на вече съществуващи такива.

Контролът за организиране и провеждане на часа по физическо възпитание е изцяло основно задължение на директора на училището. Показателно е, че там, където директорът изпълнява това свое задължение, часовете по физическо възпитание, включително и третият час се провеждат съобразно учебната програма, няма отсъстващи ученици и децата от тези училища не са в процентите на неспортуващи и на страдащи от затлъстяване и други заболявания, свързани с липсата на двигателна активност.

До момента редица български спортни федерации са изразили готовност за подкрепа на този проект като предоставят специалисти за учебните програми. Това са Българският футболен съюз, Федерацията по баскетбол, волейбол, борба, лека атлетика, хандбал, художествена гимнастика, шах. На заседание на Съвета на министрите на Европейския съюз по образование, култура, младеж и спорт секретарят Абрашич приветства тези страни, които са въвели ежедневни занятия по физическо възпитание.

Бих си позволил да споделя с вас някои от практиките във водещите страни в Европейския съюз, записките ми са необработени, такива, каквито съм ги водил по време на дискусиата с останалите колеги министри. В Чехия вземат решение заниманията по физическо възпитание да започват от най-ранна възраст с ангажирането на специализирани преподаватели. Отчитат като грешка и проблем, че досега часовете в началния курс са се водели дори от учители по пеене и рисуване. В Словения отчитат спиране на тенденцията на затлъстяване на децата, след като са въвели 4 часа по физическо възпитание, които са задължителни в седмичната програма. Допълнително са осигурили и 2 часа занимания безплатно извън учебната програма за децата. В Дания се стимулира съвместното сътрудничество между местните спортни клубове и училищата, като спортните клубове съответно изпращат специалисти да водят учебните занятия. Случаят на Великобритания го споделих преди малко, където програмата е 3-годишна с инвестиране от страна на правителството на 600 млн. евро за интегриране на професионални треньори в училищата, където се изучават

футбол, крикет, ръгби, тенис, като за децата с увреждания се осигуряват минимум един път седмично занимания по физическо възпитание. В Италия 1 час седмично задължително се води от професионален треньор. В Германия спортните клубове са най-любимият партньор на училището, 85 % от заниманията по физическо възпитание се водят от представители на от един до три местни спортни клуба, 30 % от всичките спортни клубове имат участие в учебния процес, като се канят треньори, които имат педагогически умения. В Австрия съществува програмата „Здраво детство“, в която се инвестират около 2 млн. евро годишно и обхваща 77 % от детските градини и 40 % от училищата, където се включват в учебните занимания професионални треньори. В Полша задължителните часове по физическо възпитание са 4 часа седмично. В Белгия децата между 8 и 14 години получават допълнително 20 часа годишно обучение от специализирани треньори задължително и безплатно извън учебната програма.

Като допълнение към това искам само да споделя, че тези реформи в спорта, които всички от нас очакват, са невъзможни, немислими, без да обърнем внимание на учебния процес на училищния спорт, без този 3-ти час по физическо да се води пълноценно и децата да имат качествени занимания. Това не само ще се отрази на тотална промяна и възстановяване на пирамидата на българския спорт, но ще се отрази според нас и на здравето на нацията. Благодаря ви.“

Предложеният текст /разпоредбата на чл. 90, ал. 3 / е гласуван и приет в пленарна зала на второ четене на ЗПУО с преномерация на чл.92, ал.3, а законът е публикуван в Държавен вестник и е задължение на директорите да го прилагат от учебната 2016-2017г.